

Ελένη Σαραντίτη Δημοσιεύτηκε 19 Δεκεμβρίου 2012

της Ελένης Σαραντίτη

Το είχε υποσχεθεί: «Επιστρέφοντας από Σαντορίνη θα πιάσω σκάλα στο Γέρακα να την πάρω. Περιμένουν. Να μας λογαριάζετε την Παρασκευή, εφτά του μηνός, απογευματάκι. Πρώτα ο Θεός, δηλαδή...» είχε πει ο πατέρας μου στρέφοντας τα μάτια προς τα πάνω, προς τα δώματα και τα περιβόλια του ουρανού, ως συνήθως. Με το δίκιο του· στη θάλασσα από τα δώδεκά του χρόνια. Ομηρικές μάχες είχαν διεξαχθεί ανάμεσά τους. Έδωσε, λοιπόν, την υπόσχεση, σταυροκοπήθηκε, μας ασπάστηκε όλους κατά σειρά ηλικίας και πήρε να ανεβαίνει το μαδέρι για το καΐκι μας, «Άγια Παρασκευή» βαφτισμένο, μα είχε και παρανόμι: «Ματζουράνης». Πάντως καλά σκαριά και οι δυο τους· και ο «Ματζουράνης» και ο πατέρας.

Την επόμενη εβδομάδα, ότι άρκει να σουρουπώνει, την έφερε. Εμείς είχαμε παραταχτεί στο μόλι για την υποδοχή της. Της Αννούλας. Αχ, η Αννούλα! Δεκαοχτάχρονη. Μελαχρινή και νόστιμη· και με δυο πλεξούδες που της έφταναν μέχρι τη μέση. Τα μάτια της δεν τα είδα, τα είχε χαμηλωμένα. Κι ως να φτάσουμε στο σπίτι χαμηλωμένα τα κράτησε. Μια στιγμούλα τα σήκωσε για να με ευχαριστήσει όταν της πρόσφερα το λευκό τριαντάφυλλο που είχε πει η μάνα μου να κόψω από την εκατόφυλλη, που τότε στην ανθοφορία της στόλιζε την πρασιά. Μια στιγμή τα σήκωσε μα άρκεσε για να διακρίνω στο σύθαμπο πως τα μάτια αυτά τα τσακίρικα ήταν βουτηγμένα στη θλίψη. Η Αννούλα, το πέμπτο από τα έντεκα παιδιά ενός ταλαίπωρου και με ρευματικά θαρκάρη, ήδη τέσσερα χρόνια εργάτρια στα αγροτόσπιτα του δήμου Ζάρακα, είχε έρθει σ' εμάς ως οικιακή βιοθήρα. Πολλά τα παιδιά και η γιαγιά με σπασμένο τ' αριστερό πόδι. Ατύχημα στο αμπέλι. Ας είναι. Το λοιπόν έφτασε η Αννούλα με τα λιγοστά υπάρχοντά της και ήταν πρόθυμη και εργατική, και μια χαρά περιποιόταν τη γιαγιά, και όλοι της φερθήκαμε καταπώς πρέπει σε παιδί της ανάγκης, δηλαδή με σεβασμό, και ωραία της ήρθαν το φουστάνι, η ζακέτα και τα παπούτσια που της αγόρασε η μάνα, είχε το ελεύθερο να επικοινωνεί με τους δικούς της, αν και ποτέ δεν το έκανε, και όλοι στη γειτονιά την καλοδέχτηκαν, κι εγώ της δάνεισα το τρανζίστορ μου για να τη συντροφεύει τις νύχτες, ωραίος ήταν ο Μάνης εκείνος, γεμάτος μυρωδιές, σταβλοχελίδονα και νεράδονα, άσε πια τις γαλιάντρες, αλλά στα εννιά μου χρόνια όλα μια χαρά μου φαίνονταν, όλα μου γελούσαν τότε, εκτός από τα μάτια της Αννούλας. Και τους εφτά, περίπου, μήνες που έμεινε στο σπίτι μας, το χαρόγελο της δεν το είδαμε. Μα ούτε και το κλάμα της. Τη θλίψη της, ναι. Θλίψη βουβή. Μια φορά την άκουσα να τραγουδά· σιγανά, πένθιμα: «Ο ξένος εις την ξενιτιά πρέπει να βάλει μαύρα...»

Και σιγά την ξενιτιά δηλαδή. Στον ίδιο νομό ζούσαμε, λεωφορεία υπήρχαν, φορτηγά, καΐκια, το πλοίο της γραμμής, κι εμείς την είχαμε μη βρέξει και μη στάξει. Και όμως· άλαλη με μάτια θεοσκότεινα και ανεπαίσθητους στεναγμούς, ανόρεκτη, με τον καιρό είχε αρχίσει να έχει βάρος, τόσο, ώστε την οδηγήσαμε στο γιατρό. Κι εκεί έσπασε: «Σπίτι μου. Θέλω να πάω σπίτι μου», του είπε ιδιαιτέρως κι έκλαιγε δίχως σταματημό. Και πια είπαμε ότι η Αννούλα πρέπει να γυρίσει. Οι δικοί της συμφώνησαν.

«Σε ευχαριστώ για την περιποίηση. Τώρα να πας στην ευχή του Θεού, κόρη μου, και καλή τύχη να 'βρεις...» την αγκάλιασε η γιαγιά και της πέρασε ένα ψιλό δαχτυλιδάκι με τιρκουάζ στον παράμεσο, ενώ εγώ της είπα: «Κράτησέ το το τρανζίστορ, να με θυμάσαι», κι εκείνη «Μα θα σε θυμάμαι» απάντησε κι ήταν όλο χαρόγελα και χαρούλες. Απίστευτο. Ξάφνου είχε μεταμορφωθεί! Μια κούκλα μοναχή είχε γίνει. Ομιλητικότατη δε. Μ' ετούτα και με τ' άλλα ξημέρωσε η παραμονή των Χριστουγέννων. Το βραδάκι, η Αννούλα, έτοιμη καθ' όλα, καθόταν στην καρέκλα του καφενείου, που ήταν και πρακτορείο, και που βρισκόταν δίπλα στο μόλιο, και είχε θέα μέχρι τον Κάβο-Μαλιά, για να δει πρώτη το καράβι να ξεπροβάλλει. Δίπλα της εγώ κι ένας από τους αδελφούς μου. Το πλοίο, το «Μοσχάνθη», θα ερχόταν στις οχτώ μα είχε πάει εννιά και δε φαινόταν· άδειαζε το καφενείο, άδειαζε η αγορά, κι από την ανοιχτή πόρτα έμπαινε ένα κρύο τσουχτερό, ο αδελφός μου έφυγε κι εγώ ειδοποίησα ότι θα μείνω να την ξεπροβοδίσω. Είπα όχι στις πιέσεις όλων· εννοείται και η Αννούλα. Τουρτουρίζαμε και νυστάζαμε κι εγώ νήστευα για να κοινωνήσω.

Την ξεπροβόδισα στις έξι το πρωί. Την ώρα που κτύπησε η πρώτη καμπάνα ακούστηκε το «Μοσχάνθη» να σφυρά. Αποχαιρετιστήκαμε με αγκαλιές και φιλιά. Μια στιγμή έσκυψε στο αυτί μου: «Ξέρεις», μου είπε, «για τον Μανώλη ήταν η στενοχώρια μου. Το αμόρε μου. Κουμαντάρει το τρακτέρ του αφεντικού μου. Σπετσιώτης. Πήγα να σκάσω όταν ξενιτεύτηκα. Μου ρέθι να μαχαιρωθώ. Αύριο, όμως, τα 'χουμε μιλήσει, θα 'ρθει να με ζητήσει. Γιορτάζει κιόλας. Βέβαια θα το γλεντήσουμε. Μακάρι να ερχόσουν...»

«Μακάρι», είπα κι η φωνή μου ακούστηκε σαν αντίλαος. Τόσο ράκος ήμουν, που δεν αισθανόμουν ούτε τη χαρά της κωδωνοκρουσίας μήτε το «Μοσχάνθη» που απέπλεε με την ανατολή και με το βοριαδάκι. Σφυρίζοντας χαρμόσυνα κι αυτό.

Η Ελένη Σαραντίτη είναι συγγραφέας και κριτικός βιβλίου.

Άλλα κείμενα:

- «Η πέρδικα στο δημοτικό τραγούδι» της Ελένης Σαραντίτη
- Mark Twain – Philip Stead: «Η αρπαγή του πρίγκιπα Μαργαρίνη»
- Katarina Bivald: «Οι αναγνώστες του Μπρόκεν Γουΐλ προτείνουν»
- Βασιλης Αλεξάκης: «Γιατί κλαίς;
- Φίλιππος Φιλίππου: «Η Ελέννα στο Νησί της Ευτυχίας»